

Usein kysyttyä yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä (CLLD) koskeviin hankkeisiin sovellettavista valtiontukisäännöistä

1. Ovatko kalastusalan valtiontukisäännöt muuttuneet kaudella 2014–2020?

Tiettyjen kalastusalan valtiontukisäädösten (vähämerkityksistä tukea koskeva asetus, eli de minimis -asetus, ja ryhmäpoikkeusasetus) voimassaolo päättyi, ja niitä on tarkistettu uuden yhteisen kalastuspolitiikan painopisteiden huomioon ottamiseksi. Rahoituskehysten (EMKR) ja valtiontukisääntöjen vuorovaikutusta koskevat perussäännöt ovat kuitenkin pysyneet entisellään.

Perussäännöt ovat seuraavat:

- Kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 42 artiklassa määrätään, kalastus- ja vesiviljelyalaan sovelletaan kilpailusääntöjä (joihin myös valtiontukisäännöt kuuluvat) **vain siltä osin kuin lainsäätäjät määrittävät**. SEUT-sopimuksen 42 artiklassa viitataan maataloustuotteiden tuotantoon ja kauppaan (jotka kattavat kalastus- ja vesiviljelytuotteiden tuotannon, jalostuksen ja kaupan pitämisen).
- EMKR-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa säädetään, että valtiontukisääntöjä ei sovelleta SEUT-sopimuksen 42 artiklan soveltamisalaan kuuluviin maksuihin, joita jäsenvaltiot suorittavat EMKR-asetuksen perusteella ja sen mukaisesti. Samanlainen sääntö sisältyi jo kalatalousrahastoasetukseen.
Näin ollen **valtiontukisääntöjä ei sovelleta CLLD-toimintaan, jota rahoitetaan EMKR:stä ja joka liittyy kalastukseen (eli kuuluu SEUT-sopimuksen 42 artiklan soveltamisalaan)**. Jos kyseessä ei ole kalastustoiminta, siihen sen sijaan sovelletaan valtiontukisääntöjä.

Kuten edellä todetaan, **tämä sääntö ei ole uusi**.

Sen arvioimiseksi, sovelletaanko EMKR:stä yhteisrahoitettaviin CLLD-hankkeisiin valtiontukisääntöjä, jokaisen hankkeen kohdalla onkin erikseen ratkaistava, liittyykö se kalastustoimintaan.

2. Minkälaisia EMKR:stä rahoitettavia toimia on pidettävä kalastustoimintana, johon ei sovelleta valtiontukisääntöjä?

Kuten edellä todetaan, tästä määrätään SEUT-sopimuksen 42 artiklassa. Kalastustoimintana on pidettävä toimia, jotka **koskevat kalastus- ja vesiviljelytuotteiden tuotantoa, jalostusta ja kaupan pitämistä**.

Useimmat EMKR:stä yhteisrahoitettavat toimet ovat kalastustoimintaa, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joiden tavoitteena on edistää yhdenmetyä meripolitiikan täytäntöönpanoa (unionin painopiste 6), sekä joitakin CLLD-hankkeita (unionin painopiste 4).

Koska EMKR-asetuksen mukaisesta unionin painopisteestä 4 rahoitetut hankkeet (CLLD-hankkeet) eivät välttämättä liity kalastukseen, on tapauskohtaisesti arvioitava, liittyyvätkö ne kalastukseen vai eivät.

Esimerkki: Kalastajasuku omistaa vanhan talon, jonka se haluaa muuttaa yhteisönsä vanhuksille tarkoitetuksi päiväkeskukseksi. Oikeudelliselta muodoltaan hanke olisi

osuuskunta. Tällainen toiminta ei selvästikään liity kalastukseen, koska se ei koske kalastus- ja vesiviljelytuotteiden tuotantoa, jalostusta ja kaupan pitämistä.

EMKR-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukainen poikkeus valtioneuvoston päätösten soveltamisesta ei koske kalastustoimintaan liittymättömiä hankkeita. Niihin sovelletaan näin ollen **yleisiä** (ei kalastusalan) **valtioneuvoston päätöksiä**.

Toimesta, johon sovelletaan valtioneuvoston päätös, ei välttämättä tarvitse ilmoittaa komissiolle. Jos tuensaajakohtainen määrä on enintään 200 000 euroa kolmen vuoden aikana, sovelletaan yleistä de minimis -asetusta. Jos tuensaajakohtainen määrä on enemmän kuin 200 000 euroa kolmen vuoden aikana, hallintoviranomaisen on tutkittava, voidaanko hankkeeseen soveltaa yleistä ryhmäpoikkeusasetusta. Tällöin komissiolle on toimitettava hanketta koskevat tiedot, mutta virallinen ilmoitus ei ole tarpeen. Jos hanke ei täytä yleisen de minimis -asetuksen tai yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamishetkiä, siitä on ilmoitettava komissiolle (mikä tarkoittaa, ettei hanketta voida toteuttaa ennen komission päätöstä).

Jäljempänä 5 kohdassa ja asiakirjan lopussa olevassa yhteenvetotaulukossa esitellään menettelyt, joita tässä tapauksessa noudatetaan.

3. Kalastusalan ryhmäpoikkeusasetus ei sisällä CLLD-toimintaa koskevaa erityistä artiklaa. Minkälaisessa tilanteessa voidaan katsoa, ettei CLLD-toimista tarvitse tehdä valtioneuvoston ilmoitusta?

Katso kysymykset 1 ja 2.

Kalastusalan ryhmäpoikkeusasetus on valtioneuvoston päätös. Sitä sovelletaan vain toimenpiteisiin, jotka voidaan luokitella valtioneuvoston päätöksiä. Kyseisen ryhmäpoikkeusasetuksen päätavoitteena on vapauttaa ilmoitusvaatimuksesta **tukitoimenpiteet, jotka rahoitetaan muualta kuin EMKR:stä** (yksinomaan kansallisista varoista) mutta jotka olisivat voineet saada rahoitusta EMKR:stä.

Jos EMKR:stä rahoitettu CLLD-toiminta liittyy kalastukseen, siihen ei EMKR-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan nojalla sovelleta valtioneuvoston päätöksiä.

Jos EMKR:stä rahoitettu CLLD-toiminta ei liity kalastukseen, siihen sovelletaan yleisiä valtioneuvoston päätöksiä, ei kalastusalan valtioneuvoston päätöksiä (esimerkiksi kalastusalan ryhmäpoikkeusasetusta).

4. Jos kalastukseen liittyvä toimi ei kuulu kalastusalan ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan, voidaanko siihen kuitenkin soveltaa yleistä ryhmäpoikkeusta tai de minimis -poikkeusta? Jos voidaan, millaisissa tilanteissa?

Kuten edellä todetaan, EMKR-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan nojalla valtioneuvoston päätös ei sovelleta EMKR:stä rahoitettuun CLLD-toimintaan, jos se liittyy kalastukseen.

5. Mitä FLAG-ryhmän ja hallintoviranomaisen on tehtävä sen jälkeen, kun toiminnan on katsottu olevan valtioneuvoston päätösten alaisuudessa?

Tämä koskee EMKR:stä rahoitettavia CLLD-hankkeita, jotka eivät liity kalastustoimintaan ja joihin sovelletaan siksi yleisiä valtiontukisääntöjä.

Toimesta ei välttämättä tarvitse ilmoittaa komissiolle, vaikka siihen sovellettaisiin valtiontukisääntöjä.

Vaihe 1

Jos tuensaajakohtainen määrä on alle 200 000 euroa kolmen vuoden aikana, hankkeeseen voidaan soveltaa yleistä de minimis -asetusta.

Vaihe 2

Jos määrä on suurempi, on tutkittava, voiko hanke kuulua yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan. Tällöin komissiolle on toimitettava hanketta koskevat tiedot, mutta virallinen ilmoitus ei ole tarpeen.

Vaihe 3

Jos hanke ei täytä yleisen de minimis -asetuksen tai yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamiseksi, siitä on ilmoitettava komissiolle (mikä tarkoittaa, ettei hanketta voida toteuttaa ennen komission päätöstä).

Muistutus: Jos hankkeeseen sovelletaan valtiontukisääntöjä, hallintoviranomaisen on oltava yhteydessä valtiontukisäännöistä vastaavaan kansalliseen viranomaiseen etenkin vaiheissa 2 ja 3.

6. Unionin painopisteessä 4 kalatalouden paikalliset toimintaryhmät (FLAG-ryhmät) valitsevat yksittäiset hankkeet paikallisen kehittämissstrategian mukaisesti. FLAG-ryhmät voivat tukea hankkeita, jotka eivät liity kalastustoimintaan eivätkä täytä yleisen de minimis -asetuksen tai yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamiseksi.

a) Onko hallintoviranomaisten käynnistettävä ilmoitusmenettely kustakin tällaisesta hankkeesta?

Kyllä. Tällaisista hankkeista on ilmoitettava komissiolle, eikä niitä voida toteuttaa ennen komission päätöstä. Tämä koskee (kalastustoimintaan liittymättömiä) hankkeita, joissa julkisen tuen määrä ylittää yleisen de minimis -asetuksen mukaisen enimmäismäärän (200 000 euroa tuensaajaa kohden kolmen vuoden aikana).

On syytä huomata, että jos hankkeet kuuluvat yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan, niistä ei tarvitse ilmoittaa.

b) Voiko tällaiset hankkeet yhdistää tukiohjelmaksi niin, että vain tukiohjelmasta on ilmoitettava Euroopan komissiolle?

Kyllä. Ilmoitus voidaan tehdä tukiohjelmasta. Valtiontukisäännöissä 'tukiohjelmalla' tarkoitetaan säädöstä, jonka perusteella yksittäisiä tukia voidaan muita täytäntöönpanotoimenpiteitä vaatimatta myöntää yrityksille, jotka määritellään

säädöksessä yleisesti ja käsitteellisesti, sekä säädöstä, jonka perusteella tiettyyn hankkeeseen liittymätöntä tukea voidaan myöntää yhdelle tai useammalle yritykselle toistaiseksi ja/tai rajoittamaton määrä.

Kansallisen viranomaisen on varmistettava, että nämä ehdot täyttyvät.

c) Voiko tiettytyyppisistä hankkeista koostuvan tukiohjelman rahoittaa yksi tai useampi FLAG-ryhmä?

Jos edellä mainitun määritelmän ehdot täyttyvät, kyllä.

Yhteenvetotaulukko

Toimen tyyppi	Valtiontukisääntöjen soveltaminen
<u>Skenaario 1</u> CLLD-hanke Rahoitetaan EMKR:stä ¹ Liittyy kalastustoimintaan	EMKR-asetuksen 8 artiklan 2 kohta Valtiontukisääntöjä <u>EI</u> sovelleta (vapautettu EMKR-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan nojalla).
<u>Skenaario 2</u> CLLD-hanke Rahoitetaan EMKR:stä Ei liity kalastustoimintaan	<u>SOVELLETAAN YLEISIÄ</u> valtiontukisääntöjä. Vaihe 1: Voidaanko toimeen soveltaa yleistä de minimis -asetusta? Kyllä: muuta arviointia ei tarvita. Ei: vaihe 2. Vaihe 2: Voidaanko toimeen soveltaa yleistä ryhmäpoikkeusasetusta? Kyllä: Komissiolle on toimitettava toimenpidettä koskevat tiedot (ei ilmoitusta) 20 työpäivän kuluessa sen voimaantulosta. Tätä varten on otettava yhteyttä valtiontukisäännöistä vastaavaan kansalliseen viranomaiseen, joka tietää, miten tiedot toimitetaan komissiolle (yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteenä olevaa lomaketta käyttäen). Toimi voidaan toteuttaa tänä aikana. Ei: vaihe 3. Vaihe 3: Toimesta on ilmoitettava komissiolle, eikä sitä voida toteuttaa ennen komission päätöstä. Tätä varten on otettava yhteyttä valtiontukisäännöistä vastaavaan kansalliseen viranomaiseen.

¹ Huom. kalastusalan valtiontukisääntöjä (ks. jäljempänä olevan lähdeluettelon A kohta) sovelletaan **kalastukseen liittyviin toimiin, jotka rahoitetaan muualta kuin EMKR:stä** (yksinomaan kansallisista varoista).

<u>Lähteet</u>

A) Kalastusalan valtiontukisäädökset (kalastusalan valtiontuki, jota ei rahoiteta EMKR:stä)

http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_fi.htm:

- kalastus- ja vesiviljelyalan ryhmäpoikkeusasetus: komission asetus (EU) N:o 1388/2014, EUVL L 369, 24.12.2014, s. 37–63.

- de minimis -asetus: komission asetus (EU) N:o 717/2014, EUVL L 190, 28.6.2014, s. 45–54.

- kalastus- ja vesiviljelyalan valtiontukiperiaatteet

B) Yleiset valtiontukisäädökset

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html#gber